

POLAND - RUSSIA
CROSS-BORDER
COOPERATION PROGRAMME
2014-2020

PROGRAMME
IS CO-FINANCED
BY THE EUROPEAN UNION

Wytyczne do przygotowania studium wykonalności

**PROGRAM WSPÓŁPRACY TRANSGRANICZNEJ
POLSKA – ROSJA 2014-2020**

7 lipca 2017

Wytyczne do przygotowania studium wykonalności

Spis treści

1.	Streszczenie w języku angielskim _____	3
2.	Zarys projektu _____	3
2.1.	Podstawowe dane _____	3
2.2.	Uwarunkowania i cel projektu _____	4
2.3.	Zakres projektu _____	4
3.	Analiza ekonomiczna _____	5
3.1.	Analiza wykonalności _____	5
3.2.	Analiza popytu _____	5
3.3.	Analiza opcji _____	5
3.4.	Rekomendacja preferowanej opcji _____	6
4.	Analiza instytucjonalna _____	6
5.	Zgodność projektu z polityką zrównoważonego rozwoju _____	6
5.1.	Ocena oddziaływania na środowisko _____	6
5.2.	Dostępność projektu oraz równe traktowanie _____	6
6.	Wdrożenie projektu _____	6
6.1.	Gotowość komponentu(-ów) infrastrukturalnego(-ych) do realizacji _____	6
6.2.	Plan wdrożenia i funkcjonowania projektu _____	7
7.	Analiza finansowa _____	7
7.1.	Finansowanie projektu _____	7
7.2.	Analiza finansowa i analiza trwałości _____	7
8.	Analiza kosztów i korzyści społeczno-gospodarczych _____	8
9.	Analiza ryzyka _____	8
10.	Niezależna kontrola jakości _____	8

Wytyczne do przygotowania studium wykonalności

Poniższe wytyczne przedstawiają minimalny zakres wymagań, jakie powinien spełniać dokument.

Zgodnie z art. 43 (2c) Rozporządzenia Wykonawczego nr 897/2014, aplikacje projektowe obejmujące komponent infrastrukturalny o wartości co najmniej 1 miliona euro powinny zawierać pełne studium wykonalności.

Ważne!

Limit **1 miliona euro** ma zastosowanie do **pojedynczego komponentu infrastrukturalnego**, nie zaś do sumy poszczególnych komponentów. Oznacza to, że wyłącznie komponenty o wartości co najmniej 1 miliona euro każdy, będą przedmiotem pełnego studium wykonalności.

W przypadku projektów z komponentem infrastrukturalnym niższym od 1 miliona euro, ale wyższym niż 50.000 euro, wymagane jest skrócone studium wykonalności, które należy uzupełnić we właściwym miejscu formularza aplikacyjnego.

Istnieje możliwość opracowania jednego, wspólnego studium wykonalności dla wszystkich komponentów infrastrukturalnych o wartości co najmniej 1 miliona euro lub osobnego studium dla każdego pojedynczego komponentu o wartości co najmniej 1 miliona euro. Jeśli studium wykonalności zostało przygotowane w języku narodowym, należy przedłożyć również jego streszczenie w języku angielskim. Studium może być wykonane przez wnioskodawcę/beneficjenta projektu lub zewnętrznego eksperta.

Objętość studium wykonalności nie powinna przekraczać 70 stron, wliczając streszczenie w języku angielskim.

1. Streszczenie w języku angielskim

Studium wykonalności powinno zawierać streszczenie jego głównych elementów i ustaleń. Streszczenie powinno zostać opracowane w języku angielskim.

2. Zarys projektu

2.1. Podstawowe dane

- Nazwa projektu.
- Charakterystyka beneficjenta wiodącego, informacja o jego formie prawnej i strukturze własnościowej.
- Charakterystyka każdego z beneficjentów, informacja o jego formie prawnej i strukturze własnościowej.

Wytyczne do przygotowania studium wykonalności

- Informacja nt. beneficjentów realizujących komponent infrastrukturalny: ich potencjału technicznego, prawnego, finansowego i administracyjnego. Należy tu również przedstawić podział zadań pomiędzy instytucje zaangażowane we wdrażanie projektu.

2.2. Uwarunkowania i cel projektu

- Ogólny opis regionu, na terenie którego będzie realizowany projekt, właściwego do zakresu inwestycji (podstawowe dane demograficzne, ekonomiczne, finansowe, społeczne itp.).
- Analiza istniejących wyzwań i potrzeb społecznych/środowiskowych.
- Cele projektu (powinny być określone w oparciu o analizę istniejących problemów i potrzeb danego środowiska społeczno-gospodarczego, powinny jasno wskazywać korzyści społeczno-gospodarcze wynikające z realizacji projektu, być logicznie powiązane ze sobą, powinny mieć określone wartości bazowe i docelowe wraz z metodą pomiaru ich osiągnięcia).
- Analiza korzyści wynikających z realizacji projektu wraz z charakterystyką grup docelowych.
- Spójność z celami Programu Współpracy Transgranicznej Polska-Rosja i komplementarność z innymi programami.

2.3. Zakres projektu

- Lokalizacja, dostępność terenów pod inwestycję, struktura własności, koszty zakupu oraz rekompensat, zgodność przedsięwzięcia z miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, sposób obecnego zagospodarowania terenu, plany zagospodarowania terenów objętych wnioskiem wynikające z przyjętych dokumentów strategicznych.
- Opis istniejącej infrastruktury wraz ze stanem technicznym (funkcjonalne i rzeczowe powiązania między danym projektem a istniejącą infrastrukturą).
- Zakres rzeczowy (opis wykonywanych prac w podziale na zadania, realizowane w logicznej kolejności, opis zastosowanej technologii). Punkt ten powinien zawierać jasny opis działań, które będą realizowane w ramach projektu. W przypadku projektów bardziej złożonych poszczególne działania powinny być grupowane w etapy.
- Koszty projektu:
 - Określenie całkowitych kosztów kwalifikowalnych projektu.
 - Określenie, czy projekt należy do którejś z kategorii projektów generujących dochód.
 - Określenie, czy dofinansowanie projektu stanowi pomoc publiczną.

Wytyczne do przygotowania studium wykonalności

- Informacja ws. rezultatów projektu i jego długofalowych oddziaływań.

3. Analiza ekonomiczna

Należy przedstawić alternatywne rozwiązania z uzasadnieniem dokonanego wyboru w oparciu o analizę efektywności kosztowej inwestycji, wraz z analizą wariantu zerowego (zaniechanie realizacji inwestycji).

Na wnioskodawcy spoczywa obowiązek wykazania, że wybrany przez niego wariant realizacji projektu reprezentuje najlepsze spośród możliwych alternatywnych rozwiązań. W tym celu wnioskodawca powinien przeprowadzić analizę wykonalności, analizę popytu oraz analizę opcji (rozwiązań alternatywnych).

3.1. Analiza wykonalności

Celem **analizy wykonalności** jest zidentyfikowanie możliwych do zastosowania rozwiązań inwestycyjnych, które można uznać za wykonalne m.in. pod względem technicznym, ekonomicznym, środowiskowym i instytucjonalnym.

3.2. Analiza popytu

Analiza popytu identyfikuje i ilościowo określa społeczne zapotrzebowanie na realizację planowanej inwestycji. W jej ramach należy uwzględnić popyt, zarówno bieżący (w oparciu o aktualne dane), jak również prognozowany (w oparciu o prognozy uwzględniające m.in. wskaźniki makroekonomiczne i społeczne). Analizę prognozowanego popytu należy przeprowadzić dla scenariusza z inwestycją oraz bez inwestycji. Ponadto, analiza ta powinna odwoływać się do kwestii bieżącego oraz przyszłego zapotrzebowania inwestycji na zasoby, przewidywanego rozwoju infrastruktury oraz efektu sieciowego (jeżeli występuje lub może wystąpić w wyniku realizacji inwestycji).

3.3. Analiza opcji

Analiza opcji polega na dokonaniu porównania i oceny możliwych do zastosowania rozwiązań inwestycyjnych zidentyfikowanych na etapie analizy wykonalności. Celem tej analizy jest wskazanie, które z tych rozwiązań jest najkorzystniejsze. Powinny one być ze sobą porównywalne w oparciu o szereg kryteriów, m.in. kryteria techniczne, instytucjonalne, ekonomiczne i środowiskowe. Analizę opcji należy przeprowadzać w dwóch etapach:

- **etap pierwszy – analiza strategiczna** – ten etap koncentruje się na podstawowych rozwiązaniach o charakterze strategicznym (np. odpowiada na pytanie, czy bardziej korzystna będzie modernizacja już funkcjonującej infrastruktury, czy też budowa

Wytyczne do przygotowania studium wykonalności

nowej). Etap ten, co do zasady, przyjmuje formę analizy wielokryterialnej i opiera się na kryteriach jakościowych.

- **etap drugi – analiza rozwiązań technologicznych** – na tym etapie należy przeanalizować poszczególne rozwiązania pod kątem technologicznym. Do przeprowadzenia tego etapu zazwyczaj zastosowanie mają metody oparte na kryteriach ilościowych.

3.4. Rekomendacja preferowanej opcji

Po przeprowadzeniu analizy wykonalności, analizy popytu oraz analizy opcji wnioskodawca powinien dokonać wyboru rozwiązania do zastosowania i sformułować jego uzasadnienie.

4. Analiza instytucjonalna

Analiza instytucjonalna powinna zawierać:

- Charakterystyka rozważanych opcji w zakresie realizacji inwestycji (zdolności organizacyjne i finansowe wnioskodawcy do zrealizowania projektu, charakterystyka instytucji zaangażowanych w realizację projektu, ewentualne powiązania z podmiotami zewnętrznymi).
- Charakterystyka rozważanych opcji w zakresie trwałości inwestycji (zdolności organizacyjne i finansowe wnioskodawcy do zapewnienia trwałości projektu przez 5 lat po jego zrealizowaniu, ewentualne rozwiązania związane z udostępnieniem infrastruktury osobom trzecim).
- Wskazanie najefektywniejszego rozwiązania instytucjonalnego wraz z uzasadnieniem.

5. Zgodność projektu z polityką zrównoważonego rozwoju

5.1. Ocena oddziaływania na środowisko

Należy przedstawić wpływ efektów realizacji projektu na środowisko, uwzględniając odpowiednie plany i programy.

5.2. Dostępność projektu oraz równe traktowanie

Należy opisać, w jaki sposób projekt zapewni dostępność do planowanych inwestycji w infrastrukturę wszystkim obywatelom, w tym także osobom z niepełnosprawnościami.

6. Wdrożenie projektu

6.1. Gotowość komponentu(-ów) infrastrukturalnego(-ych) do realizacji

- Lista i opis przygotowanej dokumentacji technicznej.

Wytyczne do przygotowania studium wykonalności

- Daty przedłożenia dokumentacji technicznej lub jej zatwierdzenia przez odpowiednie instytucje.
- Lista uzyskanych dokumentów zgodnie z prawem krajowym (np. pozwolenie na budowę, decyzje, zgody odpowiednich instytucji).
- Daty wydania (wystawienia) powyższych dokumentów.
- Opis jakichkolwiek innych działań przygotowawczych podjętych w celu wdrożenia inwestycji dotyczących komponentu(-ów) infrastrukturalnego(-ych).

6.2. Plan wdrożenia i funkcjonowania projektu

- Struktura wdrażania projektu, jego kamienie milowe oraz harmonogram niezbędnych działań, w tym instytucjonalnych i administracyjnych. W celu zobrazowania harmonogramu wdrożenia projektu należy przedstawić diagram Gantta.
- Struktura i schemat organizacyjny zespołu wdrażającego projekt.
- Proponowany zakres kontraktów, planowane do zastosowania procedury wyłonienia wykonawców, harmonogram udzielania zamówień i podpisywania umów.
- Harmonogram realizacji projektu i plan płatności.
- Zarządzanie infrastrukturą po zakończeniu realizacji projektu:
 - Opis struktury organizacyjnej i własnościowej po zakończeniu realizacji projektu.
 - Zachowanie trwałości projektu, jego rezultatów i produktów.

7. Analiza finansowa

7.1. Finansowanie projektu

- Źródła finansowania projektu w poszczególnych latach z uwzględnieniem planowanego wkładu z Programu.
- Zdolność wnioskodawcy i innych podmiotów (jeśli dotyczy) do zapewnienia ich wkładu własnego oraz informacja o stanie zaawansowania w pozyskiwaniu środków zewnętrznych wraz z opisem warunków finansowych.

7.2. Analiza finansowa i analiza trwałości

Analiza finansowa powinna zawierać co najmniej następujące elementy:

- Określenie założeń dla jej przeprowadzenia.
- Ustalenie, czy projekt generuje przychody oraz czy istnieje możliwość ich oszacowania z wyprzedzeniem.
- Przedstawienie kalkulacji taryf za dobra i usługi zapewniane przez projekt.

Wytyczne do przygotowania studium wykonalności

- Obliczenie poziomu dofinansowania w oparciu o metodę luki w finansowaniu lub zryczałtowanych stawek procentowych dochodów dla projektów z wybranych sektorów i podsektorów.
- Ustalenie wartości wskaźników finansowej efektywności.
- Analiza trwałości finansowej.

8. Analiza kosztów i korzyści społeczno-gospodarczych

Analiza kosztów i korzyści wynika z konieczności oszacowania kosztów i korzyści projektu z punktu widzenia całej społeczności. Powinna przedstawiać szacowane ilościowe i jakościowe efekty (koszty i korzyści) z realizacji projektu (proszę określić i opisać wszystkie właściwe efekty środowiskowe, ekonomiczne i społeczne projektu oraz – jeśli możliwe – przedstawić je w kategoriach ilościowych). Dodatkowo, wnioskodawca może odnieść się do analizy efektywności kosztów, prezentując, że wdrożenie danego projektu jest najtańszą opcją dla społeczeństwa.

9. Analiza ryzyka

Proszę wykonać analizę ryzyka projektu poprzez:

- **Identyfikację ryzyk** – zagrożenia (np. ludzkie, operacyjne, proceduralne, finansowe, techniczne, naturalne i polityczne) dla pomyślnego wdrożenia projektu – proszę odpowiedzieć na pytanie: co może się wydarzyć? (tj. co może pójść źle?).
- **Prawdopodobieństwo wystąpienia** – ocena możliwości wystąpienia zidentyfikowanych ryzyk – proszę odpowiedzieć na pytanie: na ile prawdopodobne jest, że to się wydarzy? Prawdopodobieństwo to liczba pomiędzy 0 a 10, gdzie 0 oznacza, że sytuacja nigdy się nie wydarzy, natomiast 10 oznacza, że sytuacja zawsze się wydarzy.
- **Oszacowanie oddziaływania ryzyka** – proszę odpowiedzieć na pytanie: jeśli to się wydarzy, jakie będą konsekwencje?
- **Ranking kategorii** – proszę sklasyfikować ryzyka w kategorie, które reprezentują ich prawdopodobieństwo oraz oddziaływanie. Proszę użyć kategorii: wysokie, średnie, niskie.
- **Środki unikania ryzyka oraz zarządzania** – proszę odpowiedzieć na pytanie: co można zrobić, aby uniknąć ryzyk oraz jak sobie z nimi radzić, jeśli się pojawią?

10. Niezależna kontrola jakości

W przypadku, gdy studium wykonalności zostało przygotowane przez wnioskodawcę/beneficjentów, należy przeprowadzić kontrolę jakości tego dokumentu przez

Wytyczne do przygotowania studium wykonalności

zewnętrznych ekspertów. Kontrola ta obejmuje poprawność studium wykonalności, wybranej opcji wdrażania projektu oraz potwierdzenie niezależności eksperta(-ów) od wnioskodawcy.

W przypadku, gdy studium wykonalności zostało przygotowane przez niezależnych ekspertów, dodatkowa kontrola jakości nie jest konieczna. Autorstwo studium wykonalności oraz niezależnej kontroli jakości (jeśli jest konieczna) powinno być wyraźnie wskazane w załączonych dokumentach.